

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาโครงสร้างการบริโภคของครัวเรือนแต่ละตำบลในอำเภอแม่แจ่ม และ ประเมินสมการการบริโภคของครัวเรือนแต่ละตำบลในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตำบล โดยจะศึกษาถึงปัจจัยที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคภาคครัวเรือน โดยใช้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด 400 ครัวเรือน เพื่อประมาณค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ยต่อปีของแต่ละตำบลในอำเภอแม่แจ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอย โดยมีปัจจัยสำคัญที่อธิบายถึงค่าใช้จ่ายในการบริโภคอยู่หลายปัจจัย ประกอบด้วย รายได้จากการทำงาน อายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ในวัยพึ่งพิง การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน สถานภาพการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และ เขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาข้อมูลของครัวเรือนในอำเภอแม่แจ่มจะพบว่าค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีนั้นมีค่าใช้จ่ายเท่ากับ 53,478.48 บาท โดยที่รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีของอำเภอแม่แจ่มเท่ากับ 136,535.60 บาท ทางด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ในวัยพึ่งพิง มีจำนวนเฉลี่ย 1.3 คน เมื่อพิจารณาจากความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย พบว่าครัวเรือนที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยมีถึงร้อยละ 91 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 66.8 สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน พบว่ามีสถานภาพแต่งงานเท่ากับร้อยละ 95.8 ส่วนสถานภาพโสดเท่ากับร้อยละ 4.3 เท่านั้น และ พบว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตที่มีไฟฟ้า มากที่สุด เท่ากับร้อยละ 76.8

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนแต่ละตำบลในอำเภอแม่แจ่ม พบว่า ตำบลช่างเคิ่ง มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อปีมากที่สุด เท่ากับ 82,430.61 บาท ตำบลบ้านทัพมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อปีน้อยที่สุด เท่ากับ 31,257.09 บาท และ ผลการศึกษายังพบว่า ครัวเรือนร้อยละ 55.25 มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อปี ระหว่าง 0-50,000 บาท โครงสร้างรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีของ

อำเภอแม่แจ่ม คริวเรือนร้อยละ 76.25 มีรายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาท โดยรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน เท่ากับ 136,535.50 บาท

โครงสร้างค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนโดยจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย การศึกษาพบว่า คริวเรือนใช้จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์มากที่สุด ร้อยละ 47.03 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง เท่ากับร้อยละ 14.67 และ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เท่ากับร้อยละ 9.71

จากการประมาณการสมการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในอำเภอแม่แจ่ม พบว่ามี 3 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือปัจจัยทางด้านรายได้ (Y) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ในวัยพึ่งพิง (DR) และ เขตที่อยู่อาศัย (COMMUN) ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรรายได้ของครัวเรือน มีค่าเท่ากับ 0.4 ตรงกับสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) ซึ่งมีสมมติฐานว่าการบริโภคส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับรายได้ และ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น คือค่า MPC มีค่ามากกว่าศูนย์แต่น้อยกว่าหนึ่ง

การประมาณสมการค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนแต่ละตำบล ในอำเภอแม่แจ่ม ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (MPC) ของตำบลช่างเคิ่ง เท่ากับ 0.412 ตำบลท่าผา เท่ากับ 0.565 ตำบลบ้านทัพ เท่ากับ 0.111 ตำบลแม่ศึก เท่ากับ 0.243 ตำบลแม่นาจร เท่ากับ 0.045 ตำบลปางหินฝน เท่ากับ 0.22 และ ตำบลกองแขก เท่ากับ 0.247

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริโภคของภาคครัวเรือนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ จากการศึกษา จะเห็นว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย โดยรัฐบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ไปวางแผนนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจได้

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้มีข้อจำกัด ในการศึกษาทางด้านรายได้ และ ค่าใช้จ่ายเป็นการศึกษารายได้และรายจ่ายที่เป็นตัวเงินเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมรายได้และรายจ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน เนื่องจากอำเภอแม่แจ่มซึ่งเป็นเขตชนบท ที่ครัวเรือนส่วนใหญ่สามารถทำการผลิตเพื่อการบริโภคเอง หรือการใช้แรงงานแลกเปลี่ยนกันระหว่างครัวเรือนโดยไม่ต้องจ้างแรงงาน เช่นการลงแขกปลูกและเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร
2. ในการศึกษาข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีหลักฐานการใช้จ่ายในการบริโภคในครัวเรือน จะใช้ความจำเพื่อตอบแบบสอบถาม หรือใช้วิธีประมาณ จึงได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง